

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.

Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.

Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45.

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Sidoxia.

Guvernul țerei încă în tòmna anului 1868 a luat mësuri, ca organele finanțiare din Transilvania să nu mai încasseze taxele sidoxiale, și a trebuit să întrevină biserica și să cëră prin ministrul de culte revocarea ordinului de neîncasare.

Din 1869 până în 1874, va să dîcă în 5 ani de dîle diferența între salariul arhidieceșesc anticipat de cãtră stat și între sumele încassate ca taxe sidoxiale să urcă la suma de fl. 10.724.

Antoritatea bisericescă îndată după primirea notificării ministeriale despre diferența între sumele încassate și anticipate a luat mësuri spre a afla de unde provine acea diferență mare. Anume sub datul 10 August, 1874 Nr. 1406 consistoriul a trimis o reprezentațiune la ministrul de culte, în care acesta e rugat să considere suma de 10724 fl. ca anticipațiune dată bisericeii, deore-ce asupra solvirei aceleia trebuie să se pronunțe sinodul arhidieceșan.

Totodată e rugat ministrul să arete ce sumă mai era de încassat la finea anului 1868 când s'a făcut predarea, cât de mare a fost din an în an numărul familiilor conserise pentru solvirea sidoxiei, câtă sumă s'a încassat an de an, și ce restanță a mai rămas. În celelalte apoi s'au cerut explicări pentru unele sume indicate ca erogățiuni în conspectul trimis de guvern.

În Martiu 1875 ministrul răspunde în meritul reprezentațiunii consistoriului. Din capul locului accentuează, că diferența din cestiune nu o pôte considera ca anticipațiune dată bisericeii a cărei solvire să fie pendentă dela punctualitatea cu care credincioșii noștri solvesc taxele sidoxiale. Organele guvernului au rolul de mijlocitori numai, și încassările le fac cu multă trudă și osteneală. Pretinde deci, că diferența să se solvescă îndată, ne mai așteptând votul sinodului, care se pôte pronunția și mai târziu, și eventual pentru suma solvită afară de buget să pôte cere îndemnizare.

De deosebit interes e cea-ce răspunde ministrul față cu restanțiile; ministrul comunică consistoriului, că a îndrumat direcțiunea financiară din Sibiu, ca cassă centrală, ca se cëră dela tôte direcțiunile financiare conspecte despre sumele aruncate ca taxe sidoxiale asupra credincioșilor bisericeii noastre, asemenea conspecte să facă și ea despre cei din cercul seu, arătând dela 1869 încôce tôte restanțiile. Asemene să arete an de an cât de mare a fost numărul familiilor gr. or. conserise, cât de mare numărul celor cari faptic au solvit taxele, și ce sumă este în restanță.

Evidența acêsta să se facă an de an după cercuri financiare și după comune.

Aceste mësuri ale guvernului aveau menițiunea să facă lumină în causă, și să se introducă ordine în interesul fondului sidoxial.

Durere, mësurile nu s'au executat.

Budgetul anului 1897. Ministrul-președinte Bánffy și ministrul de finanțe Lukács au fost primiți în dîlele acestea de Maiestatea Sa într'o audiență mai lungă. Ei au prezentat Maiestății Sale proiectul de budget pe anul 1897, ăr Maiestatea Sa — după-cum se anunță — 'și a dat învoirea de a-l presenta la dietă spre discuțiune, ceea-ce se va și întempla în primele dîle din Septembrie.

Asociațiunea transilvană pentru literatura și cultura poporului român 'și-a ținut adunarea sa generală împreună cu mari și varii festivități în anul acesta cu un succes admirabil. Dîna de Sf. Mărie din anul acesta va rămânea nestêrsă din istoria Asociațiunii precum și din istoria culturală a Românilor de sub corôna Șf. Ștefan. Putend a publica în lipsă de spațiu raportul ce ne-a sosit, anticipăm, că la adunare au luat parte peste două mii de ôșpeți. În pređiua adunării au sosit comitetul central din Sibiu, întîmpinat de cãtră un comitet de primire. În aceeaș dî a sosit la Lugoj și Prea Sântia Sa episcopul Popea, că-

ruia 'i-s'au făcut o primire înălțătoare. Prima ședință s'a ținut Joi, la 11 ôre, ăr a doua Vineri la 10 ôre. La discursul de deschidere al presidentului Moldovan a răspuns dl Alexandru Mocionyi. Serviciul divin la biserica gr. or. l'a celebrat Prea Sântia Sa episcopul Popea. Joi nôptea s'a cântat de cãtră corurile de față (740 cântăreți) imnul național: „Deșteptă-te Române”. La „Ruga” ținută din incidentul serbării hramului la biserica gr.-or. au luat parte peste 20,000 de ômeni. Emulați corurilor, teatru, bal — tôte au avut un succes splendid.

Vom reveni pe larg în numărul viitor.

Maiestățile Rusiei la Viena. Joi în 27 l. c. a sosit părechia împărătescă a Rusiei dela Petersburg la Viena pentru a visita familia domnitore a Austro-Ungariei. Primirea a fost mărêță în ciuda timpului nefavorabil. Deja cu mai multe dîle înainte erau arangiate tôte departamentele de primire, stradele erau pavoasate cu tricolorul Rusiei și negrugalbenul austriac. Miliție în număr de 19 bataliône a format lungul cordon dela gara de Nord până la podul „Aspern”, ăr de aci până la Burg alte 6 bataliône de cavalerie.

La gară au eșit spre întîmpinare Maiestățile Lor, mai mulți membri ai casei domnitore, ministrii, reprezentanțele capitalei și un regiment de onôre în cea mai mare paradă.

La ôrele 10½ a sosit trenul separat al Țarului, musica a întonat imnul rusc. Din tren a eșit mai întâiu Țarevna apoi Țarul, ambii cu fețe zimbătoare. Înălții domnitori și soțiile lor s'au îmbrățișat și s'au sărutat. După-ce au fost presentați toți membrii cei de față ai casei habsburgice, convoiul a plecat spre Burg, în frunte cu ôșpeții cari în întregul parcurs până acolo au fost cu entusiasm aclamați. Ajunși în Burg au fost presentați Țarului și ministri, între cari și ministrul președinte Bánffy. Imediat după presentare ministrii Badeni, Goluchowski și Bánffy au obținut audiență specială la Țar.

Dîna venirei Țarului Nicolae al II-lea a fost pentru Viena o dî de înaltă sêrbătoare. Pretutindenea simpatii și complăcere, nici o

demonstrațiune, nici chiar în sinul socialiștilor cari plănuiau lucruri demonstrative. Foile tôte l'a bineventat și l'au salutat ca pe un mare nunciu al păcii europene, care vine cu ramura de oliv la Viena spre a pune păcii o basă solidă. Și este firesce binevenit acest semn în deosebi acum, când se prevedeau conflagrațiuni europene din cauza tulburărilor din Ori nt. Se speră cu tot dreptul o pacinică complanare a cestiunei orientale în urma acestei întrevederi a monarehilor.

Foile magiare salută și ele cu destulă afecțiune venirea la Viena a Țarului și provocă poporul magiar ca să cam uite că la pierderea libertății Magiarilor numai predecesorul lui Nicolae al II-lea a fost de vină.

„Dar — dîce „Budapesti Hirap” — de uitarea acêsta legăm și ô condiție, în sensul căreia Rusia să înceteze a mai fi dușmanul libertății nôstre și al tendințelor nôstre de înaintare”.

Hm! Totuși le este greu să facă „gute Miene”. Ranele Magiarilor nu s'au cicatrizat de tot! Le-a mai trece!

Revista politică.

(*Stări interne.*) Timpul de când s'a început milleniul a fost pentru Bánffy și guvernul seu, cel puțin dintr'o parte privit, un timp de adevărată liniște. În fața epocalei sêrbări, pentru a cărei reușită cât mai splendidă tot patriotul dator era să se înstufetescă, au amuțit gurile dușmanilor celor mai apropiați. Atenatele îndreptate în contra guvernului din partea partidului poporal sau au fost ușor de parat, sau s'a trecut simplu preste ele la ordinea dîlei. Partidele opoziționale îmbătate de gloria ne mai pomenită, la care se așteptau, și-au dat mâna cu guvernamentalii, un lucru pe care imitându-l și noi n'am face rău.

Sêrbările millenare sunt pe sfêrșite, despre reușita lor încă nu vorbim, dar pôte că realitatea pe mulți i-a decepționat alungându-le iluziile frumoșe ce și-le făceau înainte de începerea lor. Opoziționalii încep a se tređi din visul dulce, ce i-a cuprins; Apponyi corifeul lor a suflat în corn, semnalul de organizație s'a dat deci.

FOIȚA.

Importanța religiei.

Acum când mulți nu pun nici un pond pre religie, când unii vrêu a păși contra ei, deși cuvintele mele vor suna în pustiu, totuși mă voi încerca a arêta cumcă credința e mai de preferit decăt necredința și din punct de vedere rațional.

Nu mă voi provoca la citatul din sânta scriptură: cel-ce va crede și se va boteza, se va mântui, ăr cel-ce nu va crede se va osândi, căci pentru cel-ce nu crede în Dumnezeu ar fi de rîs. Cum va putea primi cu vîntele când nu crede în autoritatea celui ce le au scris?

Chiar și la popôrele cele mai vechi des pre cari face amintire istoria, au esistat credința în Dumnezeu. Deci dacă și acele popôre, cari s'au aflat în stadiul cel mai inferior de cultură, au cređut în Dumnezeu, credința se pôte considera ca o necesitate înăscută în firea omenescă, ăr necredința ca o abatere dela legea naturală. Impulsul de a

crede, i-s'a dat omului din motivul, că cunoscîntele omului au fost și sunt mărginite, însă în om a fost înăscută curiositatea de a sci și de a-și putea da sêmă despre tôte. Omul s'a întreat și despre ceea-ce nu cade sub simțirile lui și la acestea i-a venit în ajutoriu religia, dându-i răspunsurile dorite și omul s'a aflat mângăiat în internul seu cređend în ceea-ce i spune religia și și-a stêmpêrat curiositatea cu răspunsurile date.

Cred, că nu voi greși, de voi dîce, că impulsul, de a crede în o putere suprema s'a dat omului în urma conștienței sale despre neputința sa. El au observat, că trebuie să existe ceva mai pre sus de el, căruia trebuie să-i fie supus. Precum însă copilul nu-și pôte da sêmă la început cari sunt părinții lui adevărați, ci numesce de tată și pre bunicul seu și alêrgă la dînsul ca și cum acela 'i-ar fi tată, tot astfel și omenimea n'a putut ajunge dintr'odată la cunoscînta adevăratului Dumnezeu, ci acêsta cunoscîntă s'a dezvoltat în ea pe rînd conform gradului de pricepere avîndu-și culminațiunea în religieuna creștină.

La început omul, după ce s'a depărtat dela Dîeul adevărat, după isgonirea sa din raiu în urma călcărei poruncei, și a făcut dî

din lemn, pîtră, metal etc. căci omul avînd de a se lupta cu vîrtoșimea lor, a vîdut, că acelea sunt mai tari decăt el. Însă când omul și-a făcut instrumente prin cari le-a putut sfărîma și și le-a putut acomoda voinței sale, a cădut și credința în atari obiecte. Tot în stadiul cel mai inferior de cultură al omenimii, omul avea o frică fôrte mare de animalele ascundîndu-se de ele pe unde putea numai, deci a recunoscut în acestea o putere mai mare decăt a sa, și pe unele din acestea au și început a le adora socotindu-le de dîei. După ce omul s'a ridicat peste acelea supuiindu-le voinței sale, a cădut și credința în acelea. Ômenii au observat, că dela acea lumină și căldură a sôrelui își ia începutul vegetațiunea și fără acestea n'ar puté exista viața în lume, deci și-a dîs, că sôrele, luna și stelele sunt dîei. După-ce a observat, că și un nor e în stare a le lua lumina lor cea atât de pomposă și după ce prin sciință au ajuns la cunoscînta mai de aprôpe a acestora, credința în corpurile ceresce încă a cădut. Au observat ômenii, cumcă unii dintre ei să deosebesc prin înțelepciune, bunătate, frumșețe sau prin putere corporală și au vîdut că aceia, cari au una din aceste calități în grad

mai înalt se ridică și domnesc peste ceialalți ômeni, de aci au dedus că aceia, cari vor fi avînd una din aceste calități în gradul suprem, aceia vor fi dîei, și prin urmare trebuie adorați. De aci s'a dezvoltat religieuna grecilor și a romanilor în care vedem, că dîeițășilor sunt atribuite însușirile omenesce avînd o calitate în grad suprem, dar de altă parte aflăm, că dîeițășile sunt supuse slăbiciunilor omenesce ca și ômenii. Mai târziu însă ômenii au ajuns la convingerea, că dîeitatea nu pôte fi supusă și slăbiciunilor. ci ea trebuie să fie cu totul perfectă și din punct de vedere al moralității, la care credința s'a avîntat creștinismul.

Deci religiunile până la creștinism arată pe om a fi încă nematur și predomnit mai mult de fantasie. Fantasia cea mai poetică o întîlnim în religieuna grecilor și a romanilor, care și ađi ne încântă considerându-o ca poezie. Religieuna creștină se presenta ca bărbatul matur în care predomnesce mai tare judecata. Omul se întrebă despre ceea ce e bine și rău, despre ceea ce-l pôte face fericit sau nefericit și își dă sêmă despre tot ceea-ce face. Celor mai nepricepuți le dă povețe, pentru ca să scie ce au a face ca să nu se cădăscă

Inceputul s'a făcut în Somorja și deore-ce a vorbit tocmai șeful partidei și totodată cel mai respectabil politician magiar, vom reproduce unele din vederile lui.

„Despre politica de partid până acuma am tăcut din cauza sârbărilor.”

„Acuma însă când pe orizontul politic sunt două cestiuni de o nespuse de mare însemnătate în consecințele lor: cuota și alegerile dietale, ar fi păcat să tac”, ține Apponyi.

„Asupra acestor două cestiuni i-și va spune cuvântul său. Susține, că „din pactul dualistic de mai multă însemnătate este reînnoirea sau sistarea pactului vamal și comercial. În numele partidului său enunță, că el nu e contra compromisului, dacă darea de consum va încurge în casa erarială magiara și dacă la statorirea tarifei vamale interesele magiare vor deopotrivă luate în considerație cu cele ale Austriei. Austria voescă să ridice cuota, țicând: că ne-am îmbogățit. Mă bucur însă, că în delegațiunile guvernamentale cu cei din partida națională s'au unit susținând, că cuota în stadiul ei de acuma e: maximul. În Ungaria nu e decât progres tehnic, care în comparație cu progresul economic înseamnă, că poate fi cineva isteț și învățat, dar cu un venit bagatel. Ridicarea cuotei nu e justă, fiind-că ea și acuma e în favorul Austriei și apoi nici nu suntem în stare a o face.”

„În Austria se ocupă guvernul cu micșorarea dărei de pământ, la noi însă e imposibil, fiind că ne lipsesc organizația de stat. Dacă comisiunile esmise pentru rezolvarea cuotei nu vor ajunge la rezultat, cuvântul decisiv îl are regele. Am avea totă încrederea în decisiul său, dacă ar decide după dreptatea lui individuală, el însă decide conform proiectelor înaintate de guvern, adică transpune cestiunea din parlament în mâinile guvernelor.”

„Trebuie să silim guvernul la mărțurisire, deore-ce noi încă nu-i cunoștem părerile. Dacă voim să resolvim acuma cuota, apoi să pretindem compensație. Unii cer micșorarea erogațiilor comune, alții privilegii morale, er alții, ca darea de consum să nu mai treacă granița, ci să rămână pentru statul nostru. Tote aceste sunt pretențiuni îndreptățite și fără de ridicarea cuotei. Numai o singură compensație e posibilă și această rebonificare este: *teritoriul vamal independent cu nouele venit.*”

Vorbind despre nouele alegeri ține, că dela alegători depinde, ca darul și binecuvântarea sau blăstemul să cadă asupra lor și a urmașilor, fiind-că ei trimit în parlament pe legislatorii lor. (Așa ar fi, dacă nu s'ar face atâtea atentate la conștiința poporului, corupția însă e modernă! Red.)

A amintit și despre fusiune și a declarat, că el fusionază cu ori și cine căci bucuros luptă împreună, dar numai pe lângă conservarea nealterată a principiilor sale.

* *

(Cestiunea Cretei). „Fremdenblatt” declară, că ultimele știri dau speranța unei soluțiuni pacifice a cestiunei cretene. Creta și porta au cerut mijlocirea puterilor, astfel încât să aibă ca basă proiectul elaborat de conferența ambasadurilor din Constantinopole și primit de toate puterile

Punctele esențiale sunt: numirea unui guvernator general al Cretei, creațiunea unei jendarmerii și concesiuni financiare. Din fericire toate puterile sunt înțelese și unitatea concertului european e restabilită. Se speră, că conlucrarea unanimă a puterilor va reuși în curând cât se poate mai bine în interesele Cretei și ale Turciei.

Afacerea Dr. Lucaciu — „Tribuna”.

Sibiu, 17/29 August.

Pentru a ține în curent pe cetitorii noștri cu afacerea aceasta, care de două săptămâni încoco preocupă opinia publică a Românilor dincoace și dincolo de Carpați și de care și noi în două rânduri am luat notiță, ținem a comunica unele detalii între marginile ce spațiul ni-le permite.

Ultima informație ce am comunicat a fost scrisoarea părintelui Lucaciu, publicată în numărul dela 3/15 August al „Revistei Orăștiei” în care respinge în termeni aspri toate învinuirile ce îi s'au adus din partea „Tribunei” prin corespondentul ei din giurul Băii mari. Părintele Lucaciu caracterizează în numita scrisoare debarcarea „Tribunei” în contra d-sale de un atentat la caracterul său de Român și luptător național și în consecință numește pe cei grupați în giurul „Tribunei” „canalie”, „mișei”, „jidani simbriași”, „omeni necinstiți, cari s'au furișat în sanctuarul național ca să-l distrugă.”

Datorința „Tribunei” era deci a declina aceste puțin onorifice epetete dela sine și acesta, prin a dovedi de adevărate cele susținute despre Lucaciu în corespondența din giurul Băii mari și în un prim articol explicativ la acea corespondență.

Primul pas spre rehabilitarea sa l'a făcut „Tribuna” prin expedarea imediată după cetirea scrisorii lui Lucaciu în „R. O.” a unei telegramme corespondentului său Eugeniu Dredean, capelan preotesc în Sisești, de conținutul următoriu:

„Răspunde imediat, în care ți s'a ținut serbarea millenară, la care a presidiat Lucaciu? El negă totul. Scrie-ne de nou grabnic.”

Acastă telegramă însă a ajuns și în mâinile — cum, a ramas enigmatică până acum — p. Lucaciu, care descoperind astfel pe autorul corespondenței din cestiune, a adresat „Tribunei” următoarea telegramă:

„Adorabila prevedință a dat în mâna mea firele procedurii voștre nerușinate, per-

verse. Am descoperit isvorul calomniilor. Inzadar cereți cu răspuns plătit confirmarea minciunilor. Vați tovarășit cu cele mai compromise elemente în persoana unei miserabil de pessima specia. Veți fi ulterior demascați și obrășnicii lui Jenő. (Dredean. Red. „T.”) Nimic n'ajută depeșa voastră. Dr. Vasile Lucaciu.

Corespondentul „Tribunei” însă, capelanul din Sisești despre care se afirmă, că ar fi pus de stăpânire și de cătră episcopul Szabó acolo ca să persecute și denunțe toți pașii lui Lucaciu, a răspuns telegrafice „Tribunei” următoarele:

„Baia mare, 15 August. Serbarea ținută la 17 Maiu. Doctelele mi-a raportat verbaliter ex offio prezența lui Lucaciu, presionat fiind el și poporul o negă. Dredeanu.”

Acestor telegramme a urmat și o scrisoare mai lungă a p. Dredeanu, publicată în numărul dela 8/20 al „Tribunei”, în care acesta susține: că învățătorul din Sisești Vasile Baban de fapt a serbat cu elevii milleniul în școală, dar că dl Dr. Lucaciu deși era la Sisești n'a luat parte la aceea serbare. (Conștiențios raportor! Red. „Tel.”); că pentru susținerea școlilor din Dănesci (filiala Siseștilor) s'a cerut ajutor dela stat și cererea a fost iscălită și de cătră părintele Lucaciu; și în sfârșit, că părintele Lucaciu ar fi bârfit gróznic în contra „Tribunei” actuale în fața preotului Ciontea din Baia mare.

La acestea se răspunde pe larg în „Revista Orăștiei” din 10/22 August, în care p. Lucaciu comunică, drept desmintire față de prima aserțiune a lui Dredeanu:

„Chiar în acest moment, 18 Aug. la 2 ore d. a. vine citațiune stafetală dela solgăbiru, cu putere armată, să-l ducă pe brăvul nostru învățător Vasile Baban la investițiune, pentru-că n'a serbat așa numitul milleniu magiar în școala noastră română.”

Er p. Lucaciu trimite „Tribunei” următoarea depeșă:

„Pornită cercetare severă, pentru-că nu am serbat milleniul. Veniți, canalie, și dovediți se nu ne porțe pe la cele foruri civile și bisericesci. Lucaciu.”

Poporul din parochiile părintelui Lucaciu publică apoi în „R. O.” și Gazeta din București două lungi scrisori de aderență lui Lucaciu, provădute cu iscălituri, în cari cu privire la a doua învinuire se ține, că ajutor dela stat în favorul școlei din Dănesci s'a cerut, (pentru întregirea salariului de 300 fl.) însă cu următorul adaus: „fără ca statul să se pretindă ceva ingerință specială, peste cea normată în legile existente, adică lăsând neatins caracterul național și confesional al respectivelor scoli poporale.”

Punctul al treilea din învinuirii cu privire la „gróznicele” bârfele în contra „Tribunei” actuale a rămas cu totă insistența „Tribunei”, până acum desconsiderat de dl Lucaciu.

Acesta este firul fidel al discutei certe de până acum, cu omiterea unor casuri mai secundare. Polemia a fost în ambele părți purtata cu mare aparat, cu patimă și o fraseologie din cale afară mare.

„Tribuna” a declarat dintru început, că s'ar bucura dacă cele susținute de corespon-

dentul său n'ar fi reale, dar să vede că acesta a ținut o mai mult ca un fel de „Galgen humor”, căci acum, cu toate că s'a cam convins, că a fost trasă pe sfără prin corespondentul de bună credință, nu prea are motiv să se bucure de adevăr. Acest adevăr de care nu se poate bucura, este fondul politic al polemiei. Lucaciu le-a spus în prima sa scrisoare celor dela „Tribuna”, că este aprôpe bi-cinul ce-i va scote din sanctuarul național; în a doua scrisoare apoi a declarat: „A sosit momentul, ved primejdia națiunii, pășesc în acțiune.”

Și care este acțiunea ce va începe părintele Lucaciu, ne-o spune tot „Tribuna”. El ese din rezerva și ținuta sa nehotărâtă de până acum și se pune în fruntea politicii lui Eugen Brote. „Lucaciu e brotist” — este ultima constatare a „Tribunei” în acest proces.

Selecțiunea între „bravii conducători naționali” devine deci tot mai pregnantă.

„Crisa” de astă érnă a fost numai începutul trist pentru alte crize. Foile din România, cari și de astădată au partea lor interesantă în această afacere, înregistrează cele întemplate sub titlul „Crisa din Sibiu”. Înainte numai, lucrurile merg strună și fac deosebită onore „luptătorilor naționali” — astăzi încoronată cu fel și fel de epetete mișcătoare de frumoșe!!

De încheiere amintim, că Lucaciu și-a ținut cuvântul, el a intrat deja în acțiune.

Pe ziua de Sta Marie — după cum s'a anunțat în „Gazeta Transilvaniei” — a fost convocat la Sisești un număr de bărbați români la o sfătuire („conventicol”) asupra situației. Este vorba și de promulgarea unui „pronunciament” al părintelui Lucaciu.

Ce-o fi mai departe — vom vedea!

Noutăți.

Personal. Ați în ziua sântului Mucenic Miron, fiind ziua onomastică a Esceleției Sale, dlui arhiepiscop și metropolit al nostru, s'a ținut în biserica din Sibiu cetate serviciu divin împreună cu obicinuitele rugăciuni de mulțămire.

La 11 ore membrii consistoriali și inteligența din Sibiu s'au prezentat la Esceleția Sa și i-au adus felicitări.

— Preasfântiile lor domnii episcopi Ioan Mețian al Aradului și Nicolau Popea al Caransebeșului au sosit aici, Preasfântul dela Arad cu trenul de ieri, și cel dela Caransebeș cu cel de azi, spre a lua parte la ședințele comitetului fundațiunei Gozdu, și la cele ale consistoriului metropolitan.

Ordin ministerial salutar. Cei mai mulți dintre gendarmii activi au fost înainte de intrarea lor în acest serviciu suboficieri în armată. Ca gendarmi, de regulă, se înrolază cei de naționalitate magiari, și ca atari nu prea vorbesc altă limbă decât cea a statului. Necunoștința aceasta, după-cum s'a observat în decursul timpului, e împreună cu multe inconveniente.

acesta a mai desfășurat un fir, firele se încălesc de nou și acestea abia le desfășură generațiunea următoare. Și apoi érá și érá așa, se continuă asta prin secolii încolo și noi nu mai scim pe ce sunt înfășurate firele de ată. Pot fi pe o petrá, sau pe un semn, sau pe o alună ori o nucă. Dar dacă ne va spune cineva, că pe o nucă sunt înfășurate, și vom crede, noi ne vom îndestuli curioșitatea noastră, și nici că ne poate imputa cineva pentru ce credem așa.

Știința e în stare ca să ne esplice și să ne lămurască despre tot ce ne înecunjură, ce vedem și ce cade sub simțirile noastre, așa cât se nu ne mai lase în dubiu, și tot odată e în stare a ne spune cauza pentru ce se întemplantă astfel. Însă cu cât vrea să străbată rai afund în cele nevedute cu atât înaintea ei se întunecă începe a merge numai pe pipăite, dela un loc e întunerec besnă înaintea ochilor ei și aci începe a da cu socotela pentru a astempăra curioșitatea omelnilor.

(Va urma.)

mai târziu. Religiunea creștină, ca una care stă pe culmea cea mai înaltă, a avut și o durată mai lungă și va avé în veci.

Ómenii fiind conșcii despre adevărurile cuprinse într'ensă, s'au jertfit pe sine mai bucuroși, de cât se se lapede de învățăturile ei. Dar unii ómeni réi, fiind conduși de caprijiuri s'au lucrând pentru interesul lor privat, pe basa influinței ce avéu ca capi ai bisericeii, au început a face abusuri, cari din partea ómenilor cu judecată, dar fără a fi pătrunși de adevărata credință, s'au considerat ca pete pe întréga religiune creștină. Aceștia se vor fi întrebat, că ore se credă sau se nu credă omul în nimic. Dacă religiunea e folositore, pentru ce se fac atari lucruri dejositoare de înșși capii bisericeii? De altă parte ómenii au ajuns a delătura prin ajutorul științei o mulțime de credințe false introduse ca din întemplant pentru a stempăra curioșitatea ómenilor asupra lucrurilor neînțelese și nepricepute. Deci aceștia vedénd, că cei vechi s'au rătăcit în credința lor se vor fi întrebat, că ore nu prea rătăcim și noi în a noastră? Unii se vor fi întrebat vedénd, că religiunea a trecut prin atâtea faze, cum de s'au îndurat Dumnezeu — dacă există — să-i țină pe ómeni atăta timp în

rătăcire? Fîresce acesta e un secret mare al proniei divine, care cu mintea noastră cea mărginită nu-l putem înțelege pe deplin. Să pôte se fie si acel motiv, ca un copil, care nu scie pe tatăl său adevărat, ci primește pe altul străin de părinte, cu atât mai mult se bucură aflând pe cel adevărat. Pôte se fie și alt motiv, căci cine pôte pătrunde în cele ascunse ale proniei divine. Noi nu putem pricepe lucrurile divine precum fiul nu pôte sci toate planurile tatălui său.

Destul atăta, că credința au început a se da la îndoeală. Unii își vor fi ținut: de cât se credem în ce n'am vedut și pôte se ne aflăm mai târziu înșelați, mai bine nu credem în nimic.

Din cele arătate se vede că și credința a fost supusă legilor ce se observă la tot ce este, din stadiul cel mai de jos s'au dezvoltat până au ajuns punctul de culminațiune, apoi a început a scădea și vedem că deja scade și pôte va scădea și mai mult: astfelu vedem că omenimea ajunge într'un extrem opus credinței — la necredință. Și ore nu se va întorče éráși? Ba eu cred că da, căci așa merg toate în lume, merg până în extrem pe o cale apucată, dar ved că e réu, și atunci ér se re'torče pe cea lature. Odată

e predomnită lumea de materialism și după ce vede, că nu e bine așa, éráși începe a fi idealistă. După ce ómenii vor merge și mai departe cu necredința, éráși vor începe a crede. Și dacă acuma ne-ar întreba un necredincios, că dacă există Dumnezeu, de ce lasă pe ómeni să se depărteze de el. Aci fîresce éráși dăm peste un secret al proniei divine neînțelese de noi. Dar totuși putem să-l esplicăm făcénd o asemănare: Noi ținem pe Dumnezeu de părintele nostru, er pe noi ne considerăm de fii ai lui. Fiii numai atunce cunosc bunătatea părintelui, după ce s'au depărtat de el și au gustat amărăciunea străinului. După ce s'au convins că nu e mai bine, se re'torče éráși la dñsul sciindu i prețu acum bunătatea și nici că se mai pot despărți de el.

Ómenii, cari și-a pus încrederea în știință, așteptă ca ea să i lămurască în toate. Dar știința despre ceea ce nu cade sub simțiri încă face nisee deducțiuni sarbede, une-ori chiar greșite.

Ce e știința? Un ghem de pe carele învățați în secolii întregi abia desfășură un fir de ată. Dar firele se încălesc și trebuie să stea în loc până când vine altă generațiune, ca să le descălcască și după ce și

Din motivul acesta ministrul comun de războiu prin ordinul său de sub Nr. 5548/I. a dispus, că numai acei indivizi pot intra în serviciu ca gendarmi, cari afară de limba statului mai vorbesc și limba poporului din ținutul în care voiesc a fi instituiți.

Așa ar trebui purces față de toți oficialii de stat!

* * *

Preoți români milenari. Ni se scrie că turma răstăcită care a fost dusă în săptămâna trecută la comedia de țără din Budapesta a fost păstorită și de câtră „harnicii” preoți Ioan Fărcaș din Baești și George Popovici din Vâlcele. Acești preoți și-au ridicat apoi după reîntoarcere un ajutor dela stat! — Să le fie de bine supa cea grasă millenară!

* * *

Zmejanovici — membru al reuniunii femeilor israelite. Lui „Pester Lloyd” i se telegrafiază din Verșet, că noul episcop sârbesc de acolo, Zmejanovici, a intrat din mulțumire față de buna primire ce i-au făcut-o cu privilegiul instalării sale femeile israelite, ca membru pe viață al „Reuniunii femeilor israelite din Verșet”. Cel puțin — escentric!

* * *

Cununie. Dl Ioan Toma, absolvent de cursurile teologice și pedagogice din Sibiu face cunoscută cununia sa cu d.șora Elena A. Nan, ce se va celebra Duminecă în 18/30 August în biserica gr. or. din Herman, lângă Brașov. Trinitem tinerei părechi urările noastre de bine!

* * *

Înscrierile la universitate. Înscrierile la universitatea din Budapesta pe semestrul prim a anului școlar 1896/97 se vor începe cu 20 Septembrie st. n., ăr la universitatea din Cluș cu 21 Septembrie și vor dura până inclusive 2 Octombrie.

* * *

Árpád érás a pátit o. Foile magiare au scire din Brașov, că s'a sêvêșit un nou atentat de pângărire în contra statuei încă neisprăvite a lui Árpád. De astădată însă atentatorii — ăice-se doi tineri români, calfe de prăvălie — au fost prinși și escortați. — Însemnă atăta, că Árpád trebuie să și cam iee catrafusele de pe la Brașov, că nu-i aerul de el pe-acolo!

* * *

Femei farmacist. Ministrul de instrucțiune publică face cunoscut prin o ordinațiune a sa din 10 August, că pe viitor se dă voie și damelor a se aplica la farmaceutică, după-ce vor întruni calificația prescrisă (6 clase gimnasiale).

* * *

Politică teatrală. Locuitorii orașului Corfu au arangiat în onôrea celor 400 ôșpeți italieni o reprezentațiune de gală, la care pe lângă o mulțime de popor au luat parte și consulii turcesci, stabiliți acolo. În pauza urmată după scena primă muzica în-tonéză imnul grecesc, ăr publicul voină a-și arăta simpatia pentru ôșpeți isbuenesce în strigăte de „Sê trăiescă Kandia”. La aceste consulii turcesci părăsesc logele însoțiți de acordurile sgomotose ale publicului, care se întrecea în fluerături și strigăte de „Fuori” (Afară de ei)! După reprezentațiune au arangiat o demonstrațiune generală în contra consulilor. Au percurs tôte stradele orașului în marșul lui Garibaldi și a cântecelor naționale grecesci. La reședința consulului s'au oprit onorându-l cu un „Katzen musik”, ce se sfêrșia cu refrenul „Jos cu Turcia”. În ziua următoare consulul a cerut satisfacți!

* * *

Concurs. Epitropia fundațiunii „Ana Alexandrovici” din opidul Lugoș escrise concurs cu termin de 30 de zile pentru îndeplinirea postului de învățător la școala superiôră de fete gr.-or. română, acum înființată în Lugoș.

Emolumentele sunt:

1. Salariu în bani gata 600 fl.
2. Cortel sau în natură sau în bani 120 fl.

Recursele provădute cu documentele prescrise se vor adresa președintelui epitropiei fundațiionale, Dr. George Popovici, protopresbiter în Lugoș.

Recurente, cari pe lângă atestatul de calificațiune dela unul din institutele pedagogice din metropolia noastră gr.-or. română, vor dovedi că posed cunoscința de a instrua

elevle în limba franceză și fortepian, conform dispozițiunilor testamentului, vor avê preferință.

Dat din ședința epitropiei fundațiionale ținută la 9 August 1896.

Epitropia fundațiională.

* * *

Fabricanți de bani — deținuți. În piața orașului Abrud au fost în zilele acestea deținuți tocmai în momentul, când voiau a pune în circulație nisece taleri de 1 fl. și mai multe bucăți de câte 20 fileri, doi locuitori din comuna Ruda și anume faurul acelei comune cu calfa sa. În locuința lor au aflat mașina de fabricat de bani. Numai decât au fost puși la rēcôre, cercetarea în contra lor s'a pornit.

PARTEA SCIENTIFICĂ ȘI LITERARĂ.

Raport general

despre activitatea comitetului central al „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român” în decursul anului 1895.

(Urmare.)

II. Școala Asociațiunii.

Școala civilă de fete cu internat și drept de publicitate a Asociațiunii se află în normală desvoltare spre deplina mulțumire a factorilor competenți.

În decursul anului școlar 1895/6 au fost înmatriculate 72 eleve în cursurile ordinare și 8 în cursul complementar, cu totul 80 eleve.

În internatul școlei au fost adăpostite în acest an 60 eleve, dintre cari două au frecventat școala elementară a Reuniunii femeilor române din Sibiu.

Instrucțiunea s'a provădut prin corpul didactic din anul trecut întregit conform Statutului de organizare al școlei cu următoarele puteri nouë: d.șora Eugenia Iovescu din Caransebeș, absolventă a preparandiei superiôre din Budapesta, cu examen de calificațiune pentru școalele civile, învătătoare ordinară provisorie, și d.șora Aglaida Băcillă din Mêrul, absolventă a preparandiei și școlei superiôre industriale din Szabadka, învătătoare suplentă din 1 Septembrie 1895 până în 31 Ianuarie 1896, când la cererea sa proprie a fost dispensată dela postul seu și înlocuită prin d.șora Maria Cioban din Roșia-Abrudului, cu examen de calificațiune pentru școalele civile.

Comitetul a exerciat dreptul său de supraveghiere prin vice președintele Asociațiunii ca delegat al său și constată, că mersul învățământului, spiritul școlei și internatului a fost deplin mulțamitor.

Date mai amănunțite cu privire la starea școlei și a internatului în decursul anului 1895/6 se cuprind în programa școlei, publicată prin direcțiunea școlară, din care se alătură un exemplar sub C.

Din rațiociniul școlei și al internatului, prezentat de direcțiunea școlară se constată, că percepțiunile au ajuns în acest an suma de 22,076 fl. 87 cr. ăr erogațiunile suma de 21,609 fl. 53 cr. — și a rezultat la finea anului un sald activ de 467 fl. 34 cr., având încă o restanță de încassat pro 1895/6 în suma de 863 fl. 03 cr.

Rațiociniul școlei se subșterne onoratei adunări generale ca aclus la rațiociniul Asociațiunii pro 1895 pentru informare.

III. Averea Asociațiunii.

În alăturare sub D) presentăm onoratei adunări generale rațiociniul fondurilor Asociațiunii pe anul 1895, compus de cassariul Asociațiunii, examinat și aprobat din partea comitetului.

Din rațiociniu se constată, că venitele fondului general în 1895 au fost 18,594 fl. 68 cr. erogațiunile: 10,474 fl. 37 cr. rezultând la finea anului un sald de 8120 floreni 30 cr.

Averea fondului general a fost la finea anului 1895: 132564 fl. 11 cr. 85000 lei.

Întreaga avere administrată de comitetul central al Asociațiunii a fost: 175,661 fl. 20 cr. și 85,000 lei. Față de anul precedent un creșcământ de 17,928 fl. 02 cr.

Între venitele extraordinare amintim stipendiul dnei Zinca Roman, văduvă soție de

advocat în Făgăraș, întemeiat în memoria fericitului ei soț Ioan Roman, în suma de 240 fl., pro 1895/6 și 1896/7.

Dimpreună cu rațiociniul pro 1895 presentăm onoratei adunări generale proiectul de budget al Asociațiunii pro 1897 în alăturare sub E).

Despre fundațiunea fericitului avocat George Filep din Tășnad se notéză de-oamdată numai atăta, că pertractarea lăsământului e încă în curgere și că reprezentantul Asociațiunii în această afacere este dl Andreiu Cosma, avocat în Șimleul-Silvaniei.

IV. Donațiunii.

Din anul 1895 avem să înregistrăm o singură donațiune făcută în favorul Asociațiunii, anume: 1000 fl. votată de institutul de credit și economii „Albina” din Sibiu pentru trebuințele curente ale școlei civile de fete a Asociațiunii.

(Va urma.)

Anunț.

Înscrierile la gimnasiul român gr.-or. — și clasele normale adnexate din Brad — pe anul școlar 1896/7 se vor efeptui, ca și în anii precedenți din prima până în 4 Septembrie inclusive.

Tinerii, cari doresc a fi primiți pentru prima ôră în clasa I. gimnasială, sau în clasele normale, au a se presenta la direcțiunea gimnasială însoțiți de părinții sau tutorii lor, și provăduți cu carte de botez, de revaccinare și cu atestatele școlare de pe ultimul semestru.

În clasa I. gimnasială se primesc numai acei fii, cari au împlinit deja etatea de 9 ani dar nu sunt mai bătrâni de 13 ani. În privința primirii celor mai bătrâni de 13 ani, decide conferința corpului profesoral.

Elevii cari se vor presenta fără atestate școlare bine formulate, se vor supune unui examen, și se vor primi după pregătirile și etatea lor, pe clasa a III-a sau a IV-a normală, eventual pe clasa I. gimnasială.

Examenale de repetițiune — emendare — se vor începe în ultima August și vor dura până în 4 Septembrie.

Didactru, atât în clasele gimnasiale, cât și în cele normale, solvesc tôte elevii din fostul comitat al Zarandului, și recte cei din protopresbiteratul Bradului și al Halmagiului câte 4 fl. v. a. pe an, ăr cei din comitate străine câte 8 fl. v. a. pe an.

Pentru biblioteca gimnasială tôte elevii solvesc câte 1 fl. v. a. pe an, ăr în fondul elevilor morboși câte 50 cr. v. a.

Competințele acestea au a se solvi de odată sau în două rate egale și anume: jumătate cu ocaziunea înscrierii. ăr cealaltă jumătate la începutul semestrului al doilea.

Dela solvirea didactrului se vor elibera numai scolarii distinși și sêraci, având a-și așterne cererile lor în această atacere direcțiunii sau conferinței corpului profesoral spre ulterioară afacere, — la începutul anului școlar.

Fără scirea și consensul direcțiunii nici unui școlariu, nu-i este permis a ocupa cuartir.

Direcțiunea gimnasiului rom. gr.-or. (din) Brad, în 14 August 1896.

Georgiu Părau,
director gimnasial prov.

Bibliografic.

A apărut: I. fascicul din „Enciclopedia Română”, editată sub auspiciile și din însărcinarea „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român” de Dr. Corneliu Diaconovich, prim-secretariul Asociațiunii. Sibiu în August 1896.

Acest dicționar enciclopedic urmărește scopul de a popularisa sciințele și artele și de a lăți cunoscințele folositoare în sinul poporului român și în special de a oferî publicului cetitor o icônă cât mai fidelă a întreg trecutului și a tuturor stărilor actuale a Românilor, fără deosebire de hotare politice. „Enciclopedia Română” se lucréză de aproape 200 de autori distinși și apare în editura librăriei W. Krafft în Sibiu, în estensiune de cel puțin 2 tomuri de câte 60 côle de tipar, (format „Lexicon”, 8° mare, în 2 colonne, litere „petit”), cu numerosê ilustrațiuni și harte.

Publicarea se va face în fascicule de câte 6 côle în decurs de circa 2 ani, 10 fascicule forméză 1 tom.

Redacțiunea și editorul își rezervă dreptul, ca amêsurat cerințelor materiilor tractate și numărului abonaților, să pôta da publicațiunii o extensiune mai mare.

Abonamentele obligă la procurarea opului întreg și se pot face pe lângă achitarea anticipativă a prețului pentru 2 tomuri, pentru 1 tom ori pentru 1 fascicol. La prenumerări de 2 tomuri se acórdă 25%, ăr la prenumerarea de 1 tom 20% rabat.

Prețul de prenumerare face:

	Austro-Ungaria	România
pentru 2 tom. . .	fl. 15.—	lei 40.—
„ 1 tom. . .	„ 8.—	„ 20.—
„ 1 fasc. . .	„ 1.—	„ 2.50

La prenumerări de 1 tom resp. 1 fasc. prețul tomului resp. fascicolului următor este a se achita cel mult în 30 de zile după primirea celui premergător.

Abonații primesc fasciculele franco.

După terminarea publicării opul se va vinde în librării cu un preț ridicat.

Abonamente se pot face: la editorul W. Krafft în Sibiu, la despărțemintele Asociațiunii transilvane, precum și la tôte librăriile.

Deposit general pentru România la librăria Carol Müller în Bucuresci, (Calea Victoriei 53), care va îngrijî expedițiunea fasciculelor abonate pentru întreg regatul român.

Atât redacțiunea cât și editorul „Enciclopediei Române” nu au cruțat nici o jertfă pentru a asigura succesul acestei opere mult folositore și și-au dat tôte silințele ca pe lângă un conținut bogat și redigeat cu îngrijire, atât tipariul, cât și materialul de ilustrațiuni, lucrat la cele dintâiu stabilimente din Viena și Lipsca, să satisfacă tôte pretenșiunile juste.

Subsemnații se adreséză deci câtră tôte amicii culturii poporului român cu rugarea: de a sprigini cu tôte căldura această mare operă inițiată de Asociațiunea Transilvană.

Pentru Redacțiune: Pentru editură:
Dr. C. Diaconovich. W. Krafft.

Diverse.

Potu-se sci cugetele și simțemintele omului de pe trăsurile feței? Fisionomia este sciința, care învătă de-a cunoșce de pe trăsurile și desvoltarea feței caracterul (însușirile) omului. Renumitul naturalist Carus a scris despre sciința această o carte intitulată: „Când regii edifică, lucrătorii au mult de lucru”. În cartea această se scriu multe despre diferitele forme și trăsuri ale feței.

Între altele se ăice, că un om cu barba ascuțită însemnă că este șiret, înțelept și tăcut; barba môle și grôsă e semnul cuminției, semnul unui temperament rece, o natură dură; barba mică este semnul unui temperament lăsător, a lipsei unei voințe firme și a lășității și fricei. O barbă, ce mai mult e dată înapoi, e semnul naivității, simplității.

Dacă spațiul între nas și marginea buzei de sus e mic, și dacă pe față se pot vedea crețe, atunci respectivul este de o natură tare simțitoare, dar de caracter slab. Se ăice, că acel om a cărui buză de sus e îngustă, nu este inteligent. Dacă spațiul între nas și buza de sus e puțin lungă, dar nu neted, atunci însemnă, că respectivul are dela natură darul oratoriei, ăr dacă spațiul e lung și neted, însemnă un caracter ordinar și rêu-tăcios.

Un nas de tot tēmpit cărn, e semnul tēmpirei, ceea ce cam cu greu se crede, de-ôrece Socrate încă avea nasul cel mai urît de pe lume, și totuși a fost cel mai învătăt din lume.

Un nas, care e de tot drept, însemnă că respectivul e om de tot viclên, periculos.

Dl Carus mai scrie în cartea sa, că omul care are o voce răgușită, este „pessimist”, și privesce tôte întâmplările cu ne-păsare, ăr cel ce are o voce sonoră și aspră, are un caracter energic.

Loterie.

40
15 Mercuri, în 26 August n. 1896.

2 Brunn: 51 61 58 43 38

2

1

60

ad. Nr. 507 1896

[116] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor vacante, în comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul gr.-or al Bistriței, se scrie concurs cu termenul de 30 zile dela prima publicare.

1. Borgo-Prund, un post de învățătoriu și un post de învățătoare ambele cu salariu de câte 300 fl. și bani de cuartir câte 30 fl. din fondul scolar, apoi folosirea în părți egale a grădinei scolare în mărime de 1 Jug. 1500⁰□;

2. Galați, un post de învățătoriu cu salariu de 300 fl. în bani dela popor, cuartir în edificiul scolei, lemnele de încălzit și folosirea grădinei de legume de lângă școală.

3. Blășfalău de sus, un post de învățătoriu cu salariu de 300 fl. dela popor, cuartir în edificiul scolei; 3 orgi de lemne de foc și folosirea grădinei de legume de lângă școală. Concurenții au ași așterne suplimentare instruite conform normelor din vigoare în termenul deschis, la oficiul protopresbiterat gr.-or al tractului Bistriței.

Borgo-Bistrița în 31 Iuliu 1896.

În conțelegere cu comitetele parohiale.

Simion Monda,
protopop.

Nr. 617/1896

[117] 1—3

CONCURS.

Spre ocuparea posturilor învățătoresci dela scările mai jos însemnate se scrie concurs cu termenul de 30 de zile dela prima publicare în „Tel. Rom.”

1. Draos, un post de învățătoriu cu salariu de 300 fl. cuartir și grădină de legumi.

2. Paloș, un post de învățătoriu cu salariu anual de 300 fl.

3. Crihalma, un post de învățătoriu cu salariu de 300 fl. și cuartir.

4. Valendorf, un post de învățătoriu cu salariu de 300 fl. și cuartir în edificiul scolei.

5. Ticușul român, un post de învățătoriu cu salariu de 300 fl.

6. Stena, un post de învățătoriu pentru cl. a II-a cu salariu de 300 fl. cuartir în edificiul scolei și lemne pentru foc; învățătorul e îndatorat a cânta cu copii cântările liturgice, și după împrejurări a ține și strănă la utrenie.

7. Fântâna, un post de învățătoriu cu salariu de 300 fl. din care 250 fl. dela popor, 3 stângini de lemne computați în 20 fl. venitele cantonale 30 fl. pe lângă cuartir în edificiul scolei. Dela concurenți se pretinde să țină în Dumineci și sărbători strana în biserică.

8. Bogata Olténă, cu salariu anual de 300 fl.

9. Fibert, cu salariu anual de 300 fl.

Petițiunile de concurs instruite conform normelor din vigoare se se așternă subsemnatului oficiu protopresbiterat în termenul deschis.

Cohalm, 30 Iuliu 1896.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al Cohalmului.

Nicolau D. Mircea,
protopop.

Nr. 233/1896.

[120] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea stațiilor învățătoresci dela scările gr.-or. române din mai jos semnate comune bisericesti ale protopresbiteratului Murș-Oșorheiului se scrie concurs și anume:

1. Laslăul-român, cu salariu anual de 300 fl. v. a., locuință în edificiul scolei și folosința grădinei scolare.

2. Medesfalău, cu salariu anual de 300 fl. v. a., locuință în edificiul scolei și folosința grădinei scolare.

3. Petea de câmpie, cu salariu anual

de 300 fl., locuință în edificiul scolei și folosința grădinei scolare.

4. Șoimușul român, cu salariu anual de 300 fl. v. a., locuință în edificiul scolei și folosința grădinei scolare.

Informațiuni mai ample despre starea acestor scări, modul de plătire al salariilor ș. a., se pot lua dela subsemnatul protopresbiter, cum și dela autoritățile bisericesti în fața locului.

Petițiunile concursuale, instruite în sensul legilor bisericești noastre, se se adreseze în termen de 30 zile dela prima publicare către subsemnatul oficiu protopresbiterat.

M.-Oșorhei, 6 August 1896.

Oficiul protopr. gr.-or. al Murș-Oșorheiului.

Nicolau Manegutiu,
protopresbiter.

Nr. 319

[118] 1—3

Concurs repetit.

Pe baza ordinului consistorial Nr. 3993 dto 2 Iuliu a. c. se scrie de nou concurs pentru întregirea parohiei Seliște, aparținătoare tractului protopresbiterat al Cetății de piatră, cu termenul preclusiv de 30 de zile dela prima publicare în „Tel. Rom.”

Emolumentele împreunate cu acest post și constatate de către comitetul parohial dau un venit anual de 185 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa acest post de paroch au a-și înainta cererile lor concursuale instruite conform legilor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiterat în termenul deschis. Fănațe, la 30 Iuliu 1896.

Oficiul protopresbiterat gr.-or. al tractului Cetății de piatră în conțelegere cu comitetul parohial respectiv.

Teodor Șovrea,
adm. prot.

Nr. 320—1896

[119] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea postului învățătoresc dela școala confesională gr.-or. din Vale, protopresbiteratul Seliștei, se scrie concurs cu termenul de 30 zile dela prima publicare în „Tel. Rom.”

Salariul împreunat cu acest post este de 300 fl. v. a. care se va solvi anticipativ în rate trilinguare din lada bisericești și cuartir natural în edificiul scolei.

Dintre concurenți se vor preferi aceia, cari vor fi în stare să compună un cor cu elevii de școală.

Reflecțanții la acest post se-și așternă cererile lor concursuale, instruite conform legilor în vigoare, subsemnatului oficiu în termenul deschis.

Seliște, 9 August, 1896.

Oficiul protopresbiterat gr.-or. al Seliștei, în conțelegere cu comitetul paroch. concernent.

Dr. Nicolau Maier,
protopresb.

Nr. 430—1896

[121] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci dela scările mai jos însemnate din protopresbiteratul gr.-or. al Hațegului se scrie concurs cu termenul de 30 de zile dela prima publicare în diarul nostru „Telegraful Rom.”

1. Livezeni, cu salariu anual de 300 fl. cuartir și lemne.

2. Nucșora, cu 260 fl. cuartir și lemne.

3. Fizesci-Federi, un post de învățător ambulant cu salariu de 360 fl. cuartir și lemne.

Învățătorii acestor comune sunt obligați a deprinde elevii cu cântările bisericesti (liturgice) și a cânta cu ei la biserică în Dumineci și sărbători.

Petițiunile de concurs instruite conform normelor din vigoare se se așternă subsemnatului oficiu protopresbiterat până la termenul indicat mai sus în — Petroșeni.

Oficiul protopresbiterat gr.-or. al tractului Hațeg în conțelegere cu comitetele parohiale respective.

Petroșeni, la 6 August 1896.

Avram Stanca,
adm. protopre b.

Nr. 281/896

[110] 3—3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea porturilor învățătoresci mai jos însemnate dela scări

lele din tractul protopresbiterat al Treiscaunelor se scrie concurs cu termenul de 30 zile dela prima publicare.

1. Apața, salariu 150 fl. dela popor și din fond 150 fl. ajutor dela Ven. Consistoriu din fondul scolar parohial și cuartir liber în edificiul scolei.

2. Boroșneul mic, 300 fl. din fond și repartițiune cuartir liber.

3. Chezdi Mărtănuș, 253 fl. 50 cr. dela popor 50 fl. ajutoriu dela Ven. Consistoriu, cuartir liber 2° lemne de foc sau 10 fl. în bani și folosirea de 3 părți din grădina de lângă biserică în valoare de 10 fl.

4. Dobârlău, 300 fl. în bani și naturalii și cuartir liber.

5. Doboli inferiori, 200 fl. din fond și repartițiune, 100 fl. ajutoriu dela Ven. Consistoriu, venitele cantonale-stolare și cuartir liber cu supraedificate economice, dela concurent se cere vorbirea limbii magiare, carea este limba de propunere.

6. Heghig, 250 fl. din fondul și repartițiune 50 fl. ajutoriu dela Ven. Consistoriu și cuartir liber.

7. Intorsura Buzău, post de al doilea învățător cu salariu de 300 fl. din fond și repartițiune, cuartir liber.

8. Lisneu, 150 fl. dela popor și eventual ajutoriu dela Ven. Consistoriu de 150 fl. cuartir liber, limba magiară ca limbă de propunere.

9. Marcoș, 300 fl. din fond și repartițiune, cuartir liber.

10. Vama Buzău, 200 fl. dela popor și 100 fl. ajutoriu dela Ven. Consistoriu, cuartir liber și lemnele necesari pentru încălzit.

11. Zagon, 300 fl. din fond și repartițiune cuartir liber în edificiul scolei și lemne trebuincioase.

Fiind toate posturile împreunate cu cantonatul dela reflectanți se cere de steritate în cântări și tipicul bisericesc.

Cererile concursuale instruite conform legilor din vigoare sunt a se așterne în termenul deschis subsemnatului oficiu protopresbiterat.

Brețcu, (Bereczk) 28 Iuliu 1896.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al tractului Treiscaunelor în conțelegere cu comitetele parohiale respective.

Dimitrie Coltofean,
protopop.

Nr. 461/896.

[114] 2—3

Concurs repetit.

Pentru întregirea vacantei parohiei dela clasa a III-a Păucea în protopresbiteratul Târnava, prin acesta se scrie concurs de

nou cu termenul de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post dau suma de 459 fl. 84 cr.

Doritorii de a ocupa acest post de paroch au se-și așternă petițiunile lor instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiterat în Cetatea-de-baltă (u p. Kükülvár) până la termenul indicat.

Concurenții își pot lua informațiuni atât dela comitetul parohial respectiv cât și dela oficiul protopresbiterat subsemnat.

Cetatea-de-baltă, 6 Iuliu 1896.

Oficiul protopr. gr.-or. al tractului Târnava în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Nicolae Todoran,
protopresbiter.

Nr. 419—1896

[101] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor de învățătorii din comunele mai jos însemnate, se deschide prin acesta concurs cu termenul de 30 zile dela prima publicare în foia „Telegraful Român”.

1. Baica cu Hida, un post de învățătoriu ambulant cu salariu anual de 300 fl., cuartir și grădină de legumi.

2. Bosna și Bodia, un post de învățătoriu ambulant cu salariu anual de 300 fl., cuartir și grădină de legumi.

3. Dânc, un post de învățătoriu cu salariu anual de 300 fl., dela stat ajutoriu 135 fl., cuartir și grădină de legumi.

4. Gălpuia, un post învățătoresc împreunat și cu postul cantoral, cu salariu anual de 300 fl. în bani, naturale și din venitele cantonale.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi, au a-și așterne cererile de concurs în termenul de mai sus la subsemnatul oficiu protopresbiterat.

Fizeș-Sân-Petru, 20 Iuliu 1896.

Oficiul protopresbiterat greco oriental al Ungurașului, în conțelegere cu comitetele parohiale concernente.

Paul Roșca,
protopresb.

Doze fetițe de școală

se primesc cu

cost și cuartir

într-o casă bună unde eventual pot fi instruite și în lucrul de mână și bucătărie. A se întreba la administrațiunea „Telegrafului Român”.

[113] 3—3

Turnătoria de clopote și de metal a lui**Antoniu Novotny**

în Timișoara — Fabrică

se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioase, pe lângă garanția pe mai mulți ani, provădute cu adiutări de fer bătut, construite spre ale întorce cu ușurință în ori ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o latură prin ceea-ce sunt mântuite de crepare.

Cu deosebire recomand

clopote patentate găurite

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari au un ton mai intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă decât clopotele turnate după sistemul vechiu, așa, că un clopot patentat cu 300 kg. este egal în tonul unui clopot de 400 kg. făcut după sistemul vechiu. Mai departe se recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător, — spre preadiustarea clopotelor vechi cu adiustare de fer bătut, — ca și spre turnarea de tóce de metal. Clopote în greutate de 300 kg. și mai jos se află totdeauna gata în magazin.

[11] 27—48

Preș-curanturi ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco.